

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
 Rokopisi se naj pošljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrtletno: 1 šiling.
 celoletno: 4 šilinge.

Za Jugoslavijo
 četrtletno: Din. 25.—
 celoletno: Din. 100.—

Pozamezna številka 10 grošev.

Avstrija in države v osrednji Evropi.

Ko se je po vojni Evropa nanovo urejevala, so bile pri delitvi naslednje misli merodajne: Nemčiji naj se za vselej vzame močna zaveznica Avstrija, da Evropi v drugo ne bo nevarna. Druga misel: Ko se je Avstrija bila zakopala v vsenemško blodnjo, se z drugimi narodi ni mogla več razumeti; zato ni preostalo nič drugega, kakor da vsaki del krene svojo pot. Za Italijo je bil merodajen še tretji razlog: Avstrija je bila svojčas lastnik Lombardije in Benečije; Avstrija se je štela, odkar si je osvojila Bosno in Hercegovino, med balkanske države; tako močna država je Italiji za vselej zapirala pot na Balkan. Italiji se je zdelo potrebno, da odstrani to državo, da dobi pot v Albanijo in Romunijo, ter od tu morebiti oporo za prodiranje v Malo Azijo. Avstrija se je torej razdrla. Država kakor Avstrija pa ni kakor drevo, ki ga burja izdere iz tal. Drva se popravi, tla pa zarastejo. Tako velika država je podobna mestni hiši, ki se podre izmed vrste; nastane praznота, ki ne more ostati prazna, marveč se mora primerno izpolniti, ker se bodo sicer začele sosedne hiše, ki so se nanjo opirale, rušiti. Avstrija se mora nadomestiti. Kako pa? O tem je pisal zelo zanimivo dr. Zessner-Spitzenberg:

Ob Donavi se spajajo štiri kulturni krogi: kulturni krog nemških planinskih dežel, današnja Avstrija z Dunajem, češki kulturni krog s Prago, madžarski kulturni krog z Budimpešto, hrvatski kulturni krog z Zagrebom; sv. Leopold, sv. Vaclav, sv. Štefan in Zvonimir so zgodovino tako zaorali. Ali recimo: Papeži so dali stvarno smer, ker je katoliška cerkev zmirom hotela, naj bodo razni narodi enakopravni otroci velike družine katoliške Cerkve. In ta misel ni nova. Že Rimljan je imel tu štiri samostojne politične tvorbe: Norikum, Panonijo, Dakijo in na severu je bil tedaj germanski Bojerheim.

Te politične tvorbe so si seve v vednem stiku, usoda in kraj jih vežeta. Treba je male narode, ki tu bivajo, varovati, miriti in bratiti. In ko se te male države družijo, postanejo močne in pomembne za Evropo. Tako se Evropa izpopolnjuje in se vzdržuje splošni mir. Podlaga srednjeevropske kulture je rimska. Avstrija, Češka, Madžarska, Hrvatska rastejo iz rimskih in pozneje iz katoliških tal: rimska je njihova filozofija, rimska umetnost, rimska njihova delavnost, ki narode tod odlikuje. Tu je rimska vesoljna, ne omejena narodna kultura. Vsakateri teh štirih kulturnih krogov ima pravico do samostojnosti in stremi po nji. Vsakateri naj bo država zase. Naj ima svoje državno pravo. Vsakateri krog naj bo enoten po krvi in jeziku. Tu se naj narodni drobci ne požirajo kakor v Španiji ali Italiji, naj se ne spajajo v mešanico kakor na Angleškem ali v Ameriki. Državni centralizem Marije Terezije in Jožefa II. je bil porušil, enotna država, ki se je hotela skovati l. 1848, je bila nemogoča. Dualizem l. 1868, ki je hotel tu ustvariti nadvlado Nemca, tam nadoblast Madžara, je bil nevzdržljiv.

Vsem štirim kulturnim krogom je dala usoda skupno velevažno nalogo. Varovati je bilo treba sebe ali tudi Evropo proti sili premočnih narodov: nekoč je pretila nevarnost Turkov, iz jugozapada je zapretil Napoleon, od vzhoda preti vserusko stremljenje po Carigradu in Balkanu, od severa vsenemške pruske spletke, ki vidijo v osrednji Evropi samo neko

torišče nemškega delovanja, nek most, po katerem bi se prišlo do Bagdada. In morebiti bo kedaj treba Evropo braniti še proti vseazijskem boljševizmu.

Takšna je misel, iz katere se je rodila v preteklosti Avstrija, in zdaj? Treba je vse odklanjati, kar bi moglo države, katere so nastale iz Avstrije, ovirati, da ne bi mogle izvrševati svoj zgodovinski poklic. Zlasti se mora odklanjati stremljenje, ki hoče Avstrijo vpreči v voz Pruske. V svoji preteklosti so narodi srednje Evrope delovali za Evropo: vladarska hiša, armada, cerkev, umetnost, vse je bilo vseevropsko. Prusko nemško vodstvo je pa Avstrijo izrulo, v svetovni vojni ji je naprtilo mržnjo vse Evrope in končno se je ravno Avstrijo vrglo sovražnikom kot plen pred noge. Za Avstrijo je pogubno, če naprej išče vstopa v novodobno Nemčijo in ne spozna, da je Avstrija potrebna Evropi in ne Nemčiji. Kdor zdaj hoče Avstrijo pridati Nemčiji, daje k stari zmoti novo; poprej se mora v osrednji Evropi

vpostaviti družba narodov, in poprej se mora spremeniti mišljenje nemških plemen. V osrednji Evropi pa se naj ne napravi enotna država, marveč neka zveza samostojnih držav, kar je mogoče v raznimi pogodbami.

Te misli so uvaževanja vredne. Še so glas vpijočega v puščavi, še bo vsako takšno prizadevanje naletelo zlasti na odpor Italije. Ali jasno je, da bodo male srednjeevropske države postale kolonije mogočnih večjih državnih tvorb tempereje, čimpreje bodo te države izgubile kolonije preko morja. Če se tu ne ustvari skupina držav, ki tudi v svoji skupnosti nikomur ni nevarna, a je tako močna, da vzdržuje red, nihče ne bo trajno ubranil, da se Avstrija Nemčiji ne pridruži in potem bo ravnotežje v Evropi popolnoma strto. Zato je treba reči, da stvarno Seipel ni pravo zadel, ko je odklanjal iz Jugoslavije prihajajočo misel gospodarskega zblizanja. Treba bo nekoliko čakati in zopet govoriti o načrtu, ki ga priporoča dr. Zessner-Spitzenberg.

Schumyjev proces obnovljen.

(Konec.)

Kaj je z lesnimi kupčijami?

Kakor smo že prej omenili, pa so v javnosti vzbudile največje zanimanje trditve „Kärntner Tagespošte“, da je Schumy v času preobrata in med plebiscitom na stroške dežele sklepal z Italijani lesne kupčije v svojo osebno korist. Splošno pozornost so že v decembrskem procesu vzbudile trditve takratnega Vicijevega zagovornika dr. Gürtlerja, ki je izvajal, da je bila po Schumyju in njegovih tovariših dežela na dva načina oškodovana. Prvič je bil Schumy nekaj časa član trgovske družbe Petra Aksmanna, ki je dobivala po protekciji potom gospodarskega urada izvoznice, ne da bi ji bilo treba položiti kavcije za izvoznino. Ta izvoznina se sploh nikdar ni plačala in ker tudi ni bilo kavcije, je morala končno dežela utrpeti škodo. Tako je trdil dr. Gürtler. V procesu se je izkazalo, da je Schumy res bil nekaj časa član te družbe. Družba je tudi v resnici dobivala izvoznice brez kavcije in nazadnje ostala visoke zneske na izvoznih pristojbinah dolžna deželi, ki še do danes niso plačane. Vendar pa obtoženci niso mogli dokazati, da bi bila ta družba vživala kake nepostavne predprave. Tedanji vodja gospodarskega urada je sicer izpovedal, da se je baje neka višja oseba, kakor je on izvedel, za to družbo zavzela, vendar pa se je izpričalo, da so tudi druge lesne tvrdke dobile izvoznice brez predplačila in dežela je utrpela tudi še pri dveh drugih lesnih trgovcih nekaj škode.

Pogodba z Italijani.

Schumyja pa so zadeli najtežji očitki „Kärntner Tagespošte“, ki so izhajali od Vicija, ki je trdil, da je Schumy v času pred plebiscitom osebno kupčeval z lesom in ga izvažal v Italijo in pri tem oni dobiček, ki je pravzaprav slišal deželi, porabil v lastno korist. Dasiravno, kakor rečeno, Vici ni bil navzoč, in je obravnava proti njemu bila izločena in preložena na drugi čas, je sodišče vendarle tudi v tej zadevi izvedlo obravnavo proti obtožencem predvsem na podlagi dokazov, na katere se je bil svojčas skliceval dr. Gürtler. Schumy je pripoznal, da je takrat, ko je bil deželni glavar, sklenil z Italijani tudi zasebne kupčijske pogodbe, vendar pa je trdil, da dobiček iz teh

kupčij ni vtaknil v lastni žep, temveč ga je porabil v „patriotične namene“, to se pravi, v svrhu obrambe dežele in za nemško agitacijo v Jugoslaviji. Glavna priča za obtožence v tej zadevi je bil Hütter. Hütter je bil v času pred plebiscitom posredovalni oficir med Avstrijo in Italijani. Ker je takrat vlada imela radi pomanjkanja živil velike težkoče s prehrano ljudstva, je sklenila z Italijani pogodbo: vlada je Italijanom prodajala les, Italijani pa ga niso plačevali v denarju, temveč z živili. In sedaj je Hütter pripovedoval: „Nekega dne je prišel k meni v Parkhotel v Beljaku g. Schumy v spremstvu takratnega deželnega svetnika Aksmanna. Schumy je stal s smotko pri oknu in načel vprašanja, ali bi se ne dala napraviti z Italijani tudi zasebna pogodba na njegovo in Aksmannovo ime. Vici je rekel, da bo vprašal svojega komandanta, in ker ta ni imel nič proti temu, se je ta privatna pogodba tudi podpisala. Pozneje je prišel Aksmann sam in sklenil tudi zase privatno pogodbo. Jaz in Vici sva bila popolnoma uverjena, da tukaj nekaj ni v redu, zakaj drugače bi tako visoki gospodje napram podrejenemu uradniku vendar ne hoteli prevzeti nase takšen sum, da namreč izrabljata javno službo v osebno korist in to še posebej, ker je šlo za pogodbe z bivšimi sovražniki.“ Tako je pričeval Hütter.

Že smo omenili, da je Schumy potrdil, da je sklepal zasebne kupčije, da pa je denar porabil v javno korist. Kam je denar prišel, o tem v procesu nismo nič slišali. Državni pravdnik se je opiral predvsem le na pričevanje Schumyja samega, ki je bil kot priča zaslišan in potrdil pod prisego, da od teh pogodb ni imel nikake osebne koristi.

Kakor znano, je to zadevo že svoj čas pretresal preiskovalni odbor, ki je bil sestavljen od deželne vlade in katerega člani so bili sedanji deželni glavar dr. Lemisch, dr. Reinprecht in dr. Zeinitzer. Ti gg. so takrat najprej zaslišali Aksmanna. Ta jim je rekel, da so se privatne pogodbe sicer sklepale, da pa je on ves denar iz teh kupčij oddal Schumyju. Ko so na to zaslišali Schumyja, je ta odločno izjavil, da ni sprejel nobenega groša. Nato je preiskovalni odbor zopet zaslišal Aksmanna. Povedali so mu, kaj je rekel Schumy, Aksmann pa je nato

samo skomignil z ramami. Kaj je Aksman s tem hotel reči, je ostalo tudi po sedanjem procesu nepojasnjeno. Aksman je sedaj kot pričča izpovedal drugače kakor svoj čas pred preiskovalnim odborom. In to nasprotje v pričevanjih ni razjasnjeno.

Med obravnavo je državni pravdnik, kakor tudi Schumyjev zastopnik dr. Kaspar porabil vsako priliko, da z vprašanji na priče povdari Schumyjeve zasluge. Pri vseh višjih osebnostih, ki so bile kot priče zaslišane, je bilo tudi stavljeno vprašanje, ali Schumyja že dalj časa poznajo in če je Schumy človek, kateremu se more popolnoma zaupati. Glavno orožje javnega tožitelja je bilo torej pričevanje Schumyje samega. In tudi v svojem sklepnem govoru se je državni pravdnik opiral predvsem na to pričevanje in se skliceval na to, da so tudi člani preiskovalnega odbora Schumyju verjeli.

Schumyjevo pričevanje.

Deveti dan obravnave je bil zaslišan tudi g. Schumy kot pričča. Povedal je najprej, kako je spoznal Durchschlaga, kako se je ta goreče, ja pregoreče udeleževal pred plebiscitom za Avstrijo, postal pozneje gozdarski uradnik, v kateri službi pa je končno prišel v tako hud spor s predstojniki, da je prišel celo v disciplinarno preiskavo.

Med pričevanjem g. Schumyja je vstal njegov zastopnik dr. Kapsar in stavil predlog, naj se Schumy zasliši tudi o svoji narodni pripadnosti in vzgoji, zakaj očitalo da se mu je, da je on narodni odpadnik in rodom Slovenec, da se je prej pisal „Šumi“ in ne Schumy. Gosp. Schumy je nato začel pripovedovati o svoji mladosti. Doma je iz kmetijske hiše v Podkloštru. Mati je bila rodom iz Čajne na Zili. Ker mu je mati hitro umrla, ga je vzgojevala predvsem njegova babica, ki je bila Nemka iz Dravske doline. Schumy je povedal, da izhaja iz 400 let stare nemške rodbine. Seveda ne boste na Koroškem, tako je rekel Schumy, posebno v spodnjem delu ne, našli družin, čisto krvne narodne pripadnosti. Njegova mladost je padla ravno v dobo ponemčevanja (Schumy je rekel Eindeutschung) slovenskih družin na Koroškem. Študiral je v Celovcu, kjer je prišel tudi v stik s slovenskimi krogi. Ko pa je videl, da ima opravka z zavednimi Slovani, se je zopet umaknil. Tehniško visoko šolo je napravil v Brnu, bil nato mnoga leta ravnatelj kmetijske šole pri Velikovcu, njegovo nadaljnje politično delovanje pa je itak znano.

Koliko stanejo procesi?

Kakor se je v procesu ugotovilo, je Schumy svoj čas tožil tudi odgovornega urednika lista „Grobian“ v Solnogradu. Ta odgovorni urednik je dobil 30 S kazni, katerih pa mu ni bilo treba plačati, ker je prišla v jeseni preteklega leta amnestija. Stroški tega procesa pa so znašali 1600 S, in ker odgovorni urednik ni imel nič, jih je moral plačati g. Schumy.

Med zaslišanjem Schumyja mu je eden zagovornikov tudi stavil vprašanje, kako to pride, da se njemu, namreč Schumyju očita, da ima več premoženja, kakor bi to bilo po njegovih službenih dohodkih razumljivo. Schumy je nato odgovoril, da je imel po vojni več kakor sedaj. Rekel je, da njegovo premoženje v gotovini sedaj niti ne znaša toliko, kolikor ima eden likvidator od Koroške banke mesečne plače.

Izid.

Po končani obravnavi je bilo porotnikom stavljenih 96 vprašanj. Porotniki so se skoro soglasno izrekli, da so napadi, ki so bili objavljeni v „Kärntner Tagespost“, kaznivi po kazenskem zakoniku in da se obtožencem ni posrečilo dokazati resničnost v omenjenem listu objavljenih trditve. Vsi obtoženci so torej bili obsojeni v razmerju, kakor so pač pri posameznih člankih in napadih bili udeleženi.

Glavni krivec, vodja tiskarne Novak, je dobil 6 mesecev zapora, lastnik tiskarne, Payer, 3 mesece zapora, Müller je dobil 3 mesece zapora in Trojer 6 tednov.

Sklep.

Kaj je torej proces pokazal? Izvedeli smo, da so pri listu „Kärntner Tagespost“ vladale res do skrajnosti nezdrave razmere. Objavljale so se vsakovrstne trditve brez zadostne podlage in zanesljivih podatkov. Verjeli bomo, da

so bili napadi na naše oblasti glede nezakonitega postopanja pri izsekavanju gozdov neutemeljeni, verjeli bomo tudi, da Durchschlag res ni pri pravi pameti. Kaj pa je z lesnimi kupčijami? Tisti, ki so že od vsega početka verjeli Schumyjevi izjavi, so v svoji veri potrjeni. Za te pa se končno proces ni vodil, zakaj državni pravdnik sam je izjavil, da je pravdo začel le radi onih nevarnih Tomažev, ki so vendarle sumili, da je na trditvah „Kärntner Tagespost“ nekaj resnice. Proces je imel namen tudi te prepričati in jim dokazati, da denar iz tistih kupčij ni prišel nikomur v osebno korist, temveč se je le porabil za patriotske namene. In ti dvomljivci so sedaj na istem kakor prej. Kakor prej so tudi v procesu slišali na eni strani le trditve Hütterjevo in Vicijevo, na drugi strani pa pričevanje Schumyjevo. Natančnejših dokazov o uporabi denarja pa tudi sedaj niso izvedeli.

„Bauernzeitung“ piše, da se tudi po tem izidu procesa najdejo dvomljivci, ki še zmigujejo z ramami, in pravi, da je njih dvom popolnoma neupravičen, zakaj prominentne osebnosti, med njimi sam deželni glavar dr. Lemisch, so se izrekle za zaupanje Schumyju. S temi vrsticami „Bauernzeitung“ je v resnici izražen ves rezultat procesa. V procesu smo izvedeli, da je g. Schumy človek, ki je vreden vsega zaupanja. Toda kaj pomaga to radovednežu, ki bi vendarle rad bil izvedel vse natančnejše okoliščine, ker so ljudje, ki verjamejo šele takrat, ko imajo črno na belem.

POLITIČNI PREGLED

Vladna izjava. Nova zvezna vlada se je 7. t. m. predstavila parlamentu. Nastopni govor novega zveznega kancelarja Streeruwitza je večina sprejela z odobravanjem. Izjava povdarja potrebo sodelovanja s socialdemokratsko opozicijo in obeta mirno, plodonosno delo. V vprašanju graditve stanovanj in v najemniškem vprašanju je zaznamovati razveseljen napredek. Finančni obnovi mora slediti sedaj brez odlašanja tudi gospodarska obnova. Težka kriza v poljedelstvu zahteva dolgoročnih in kratkoročnih kreditov. Nova vlada si bo prizadevala, ohraniti popolnoma prosto pot za posojila, da jih bo mogla oddati po primernih pogojih. Razumna trgovinska in prizanesljiva davčna politika morata omogočiti boljše pogoje za izvoz. Avstrijska politika ni nikdar uganjala visoko zaščitno carinsko politiko, toda vsled inozemske trgovinske politike ne more ostati svobodno odprt avstrijski trg. Najboljšo vero ima Streeruwitz v možnost delovnega miru, v napredek delavstva in njegovo vedno večje udeleževanje pri kulturnih pridobitvah, v poenostavljenju zakonodaje, ojačenja državne sile, izboljšanja plač uradništva, v čimprejšnje uveljavljanje zavarovanja za starost, onemoglost, zavarovanje poljskih delavcev, rešitev vprašanja malih rentistov itd. Kar se tiče zunanje politike, se bo nova vlada držala onih smernic, ki so bile merodajne dosedaj: nadaljnje izgraditve prijateljskih odnosov z vsemi državami, posebno s sosedmi in med temi seveda predvsem z Nemčijo, s katero je Avstrija najtesneje zvezana po skupnem pokolenju, zgodovini, plemenu in kulturi. V vladni izjavi tedaj ni manjkalo nič, kar mora obljubiti nova vlada. Dr. Renner je nato govoril zelo miroljubno, da pokaže voljo svoje stranke za sporazum. Kasneje je ostro nastopil proti Heimwehrom. Vsi govorniki meščanskih strank so izjavili, da bodo vlado podpirali. Z izjavo so zadovoljni in upajo, da se sedanje niti do sporazuma ne bodo pretrgale, temveč da se bodo napravile še nove, da se omogoči končno gospodarsko sodelovanje v interesu celokupnega prebivalstva.

Manjšinsko. V Londonu so nedavno od Sveta Društva narodov določeni trije člani razpravljali o predlogih posameznih držav, kako naj se postopa s prošnjami in pritožbami posameznih manjšin. Samo države Male antante, ki so nastopile v tem vprašanju skupno z Grčijo in Poljsko, so objavile predloge, dočim še vedno ni znana vsebina nemškega predloga. Angleški listi pišejo, da bodo sklepi odbora objavljeni šele potem, ko pridejo pred Svet. Pričakuje pa se, da ne bo prišlo do nobenih občutnejših sprememb v dosedanjem postopanju pri pritožbah in prošnjah manjšin. — Na Poljskem se v znatni meri uveljavlja protinemški bojkot. Bojkot ne velja samo nemškemu blagu, temveč

tudi nemški literaturi in umetnosti. Bojkot je odgovor na brutalne izgrede proti poljskim igralcem v Opolju. — Poglejmo, kako piše in presoja ta napad slovenska javnost: „Napad so Nemci že dalje časa pripravljali in agitirali za udeležbo s parolo, da je treba odbiti poljski naskok na nemško mesto Opolje. Poljski listi naglašajo, da se morejo na Poljskem nemoteno vršiti nemške prireditve, dočim Nemci na oni strani državne meje nočejo dovoliti enake kulturne svobode. Dogodki v Opolju nam dajejo poučno sliko, kako si Nemci v praksi predstavljajo zaščito narodnih manjšin, da so ravno tako nestrpni do pripadnikov druge narodnosti, kakor so bili pred l. 1918. Kulturna avtonomija je za nje lepa in pravična samo dotlej, dokler velja za nemške manjšine v tujih narodnih državah; kakor hitro pa so se mogli nanjo opreti tudi nenemški državljani, jo odklanjajo in jo smatrajo za naskok „na nemški značaj mesta“. Jasno se je pokazalo pri tem, kako prav so imeli oni, ki so vedno sodili Nemce po praksi, ne pa po teoriji, ki jo je tako lepo zagovarjati, kadar se tiče sosedja, ki pa se tako slabo izpolnjuje, kadar je treba dati doma. Dr. Stresemann je prinesel manjšinsko vprašanje pred Društvo narodov, ker je trdil, da je nemška manjšina v poljski Šleziji kljub določbam o zaščiti ogrožena po poljski nestrpnosti. Opoljski dogodki pa so kar naenkrat tožitelja postavili na zatožno klop. Vsi, ki jim je zares za obrambo narodnomajšinskih pravic, se morajo ob tej priliki znova prepričati, da je Evropi potreben duh strpnosti, humanitete in pravičnosti, ne pa papirne določbe.“

Reparacije. Ko je dr. Schacht v Parizu izjavil, da Nemci ne morejo iti preko tega, na kar so pristali v svoji spomenici, se je mislilo, da bo reparacijska konferenca končala brezuspešno. Sedaj se je dr. Schacht vrnil iz Berlina z novimi navodili in stopil takoj v stik z ameriškim članom. Nemčija bo popustila in je dr. Schacht pristal na ameriški predlog, da bo Nemčija plačevala 37 let po povprečno 2040 do 2060 milijonov zlatih mark v letu. Kar bo premalo, naj bi se krilo deloma iz čistega dobička reparacijske banke. Z reparacijsko banko naj se postavi vse vprašanje reparacij na čisto tehnično-trgovsko podlago in naj obstoja v tem: Nemčija plačuje svoje dolgove naravnost banki, ki jih potem razdeli med upnike. Banka organizira vse nemške reparacijske dajatve v naturalijah in ob enem priskrbi trg za nakup. Banka priskrbi kritje še za neplačane nemške dolgove. Banka upravlja tiste zneske, ki vsled različnih težav niso mogli biti izplačani. Banka bi stopila kot posredovalec med Nemčijo in njenimi upniki. Nemčija bi svoje težave urejevala naravnost z banko in na čisto trgovinski podlagi, dočim bi banka zopet zadovoljevala upnike Nemčije s svojimi sredstvi. V tem slučaju bi nastopil v gospodarstvu Evrope močan preobrat. Banka bi tudi lahko svoj velikanski kapital dala celemu svetu na razpolago in ga gospodarsko zaslužila.

DOMAČE NOVICE

Sprava na grobu junakov. Kraj Aschach pri Lincu na Gornjem Avstrijskem je imel dne 7. maja svoj praznik. Ne praznik v pravem pomenu besede, temveč vsled dogodkov, ki so se tam vrstili tega dne. Tja so prišli jugoslovanski gostje, na grobove jugoslovanskih junakov, ki počivajo v tujini, in prebivalstvo je sodelovalo, da se je proslava razvila v spravo med obema, prej sovražnima narodoma. Da obiščejo na tamošnjem vojaškem pokopališču jugoslovanske vojne grobove, so prišli tja jugoslovanski poslanik na Dunaju, Milojevič, generalni konzul Josimovič z osebjem poslanštva in konzulata in člani dunajske jugoslovanske kolonije. Že v Lincu so bili svečano sprejeti; občinski odbor z županom na čelu, generali in častniki tamošnje garnizije so goste pristrčno pozdravili na kolodvoru. Nato vožnja v avtomobilih v Aschach. Vse vasi med potjo so bile v zastavah, prebivalstvo je povsod tvorilo špalir in metalo cvetlice na avtomobile. Najbolj prisrčen in ganljiv je bil sprejem v Aschachu: na pokopališču so stali otroci z jugoslovanskimi zastavicami v rokah in častna stotinja z godbo je izkazala čast jugoslovanskemu poslaniku. Poslanik pa je izročil padlim junakom pozdrav kralja Aleksandra in domovine. Po pravoslavni maši na prostem je govoril avstrijski brigadni general Englisch-Popparis

spominski govor. Omenil je, da je bil kot mlad častnik v Srbiji, kjer je imel priliko spoznavati domoljubje prebivalstva in je goreč oboževatelj junaštva, ki odlikuje Srbe. Zahvalil se mu je generalni konzul Josimovič. V svojem odgovoru je omenil, da prisostvujejo proslavi tudi beograjski trgovski akademiki in učiteljski, ki bodo o tem poročali v domovini. Po srbskih junakih zaostalim bodo mogli povedati, da počivajo njih dragi pokojni sicer v tuji zemlji, ali z vsemi častmi. Ravnotako bodo častili spomin avstrijskih junakov, ki počivajo v Jugoslaviji, tudi Jugoslovani. Govorili so še zastopniki jugoslovanskih društev na Dunaju. Na grobove se je položilo obilo vencev v narodnih barvah, nakar je trikrat zaigrala vojaška godba jugoslovansko himno in oddala častna stotnija salvo. Ko je odhajal vlak, je bilo slišati mnogo živio-klicev na Jugoslavijo in Avstrijo. — „N. Fr. Presse“ objavlja k tej proslavi uvodnik pod naslovom „Totenfeier der Versöhnung“, v katerem pravi tudi: Zastopniki dveh držav, ki sta si bili prej sovražnici, so se skoro prekašali v priznanju prijateljstva in medsebojnega spoštovanja. Tam počivajo grobovi hrabrih srbskih vojakov, ki so dali svoje najboljšo za očetnjava: mladost, navdušenje in celo življenje. V nadaljnjem se obrača proti pretrganemu nacionalizmu, ki ustvarja nasprotstva med narodi, in proti vojni literaturi, ki ustvarja razpoloženje za nove vojne. Med Jugoslavijo in Avstrijo ni resnih spornih točk. Naj bi govori v Aschachu še dolgo zveneli, naj bi kazali pot, na kateri se morejo znajti vsi: narodi in države.

Iz Podjune. (V slogi je naša zmaga.) Prejeli smo in priobčujemo: Mislím, da bi bilo potrebno spregovoriti kaj o tem. Saj ravno sluge manjka našim drugače dobrim Slovincem. Prepirajo se in grizejo in to navadno za čisto brezpomembne stvari. Cele kmetije požirajo advokati. Žalostno je to! In vendar je sloga potrebna, da ostanem to, kar smo, zavedni Slovinci. Skupno, složno moramo delati za našo drago domovino, skupno se boriti za ono, kar nam je sveto. Mnogo je gorja na svetu, a malo srečnih rok, ki bi brisale solze trpečim bratom. Naš nesmrtni pesnik S. Gregorčič tako krasno poje: „Odpri srce, odpri roke, otiraj bratovske solze!“ Ravnajmo se po tem, pa bomo srečni mi in z nami naša domovina.

Grabalja vas. (Nesreča.) Težka nesreča se je pripetila tukaj 30. aprila. Peter Kutej, pd. Briel, je petič peljal steljo z gore s parom konj. Na majhnem klancu ni bilo časa zavreti voza; vsled pritiska voza se konji zdvijali in prevrnili nabasan voz. Pod voz je pri tem prišel Peter, komaj 25 let star, in stelja, vijaki in kolese so mu prizadali tako težke notranje in zunanje poškodbe, da je obležal na mestu neznanje: zlomljena noga, pobita pleča itd., da vesten: zlomljena noga, pobita pleča itd., da more migati samo s prsti na eni roki več. Tudi njegova mati se je pri padcu nekoliko poškodovala. Želimo, da bi kmalu zopet okreval!

Borovlje. Za zadnjo pevsko prireditev se je prav posebno zanimal tukajšnji učitelj Schmied. Ta gospod je letal zadnje dni pred prireditvijo noč in dan ter tuhtal vse mogoče, kako bi se dala preprečiti ta slavnost. Ravno tako učitelj je menda najbolj pritiskal, da je imel Heimatschutz seje skoro vsak dan. On menda ni imel nič proti temu, ako priredijo slavnost domačini, pač pa ne smejo priti v Borovlje tuji! Radovedni smo le od kod se je priklatil le on sem? Tudi najstarejši Borovljanci se ne vedo spomniti, da bi se rodil ta fini gospod blizu naših krajev. In ti ljudje so poklicani vzgajati mladino! Obžalujemo!

5. maj v Velikovcu. Heimatschutz je proslavil 5. maja desetletnico osvobođenja Velikovca. Tri dni prej pa so orožniki zaplenili pri Hudelistu strojnico, ki je bila baje čisto nova. Imelo bi priti 2000 gostov z Bavarske, da so se Velikovčani že bali, da jih ne bodo mogli spraviti pod streho, a prišlo je samo par možicjev kot odposlanstvo. Navzočih je bilo okrog 3400 domobrancev in radovedneži iz okolice. Po soc. dem. poročilih so se udeležili proslave osvoboditve Koroške v pretežni večini ljudje, ki so se v kritičnem času poskrili doma. Prebivalstvo je bilo takorekoč prisiljeno, da je okinčalo hiše. Zelo je padlo v oko, da so imeli tokrat pri Heimatschutzu veliko besedo ravno oni Velikovčani, ki so med zasedbo držali z Jugoslovani, ki so prej za Jugoslavijo agitirali, so sedaj osvoboditelji Koroške in se jih tudi kot takšne slavi. Zvečer prej je prišlo tudi 200 študentov,

ki so popivali celo noč in grozili soc. dem. okrajnemu tajniku, da mora teči kri. — K bojem pred desetimi leti okrog Velikovca piše „Jutro“: Kopica Nemcev je vdrla tudi v Grilovo hišo, kjer se je nahajal Srečko Puncer. Brez orožja je izjavil, da je ujet, saj je bil vsak drugi izhod izključen. Ali tolpa je bila žejna krvi in Puncerja spoznala. Strel mu je prodril prsi in Srečko se je zgrudil. Še puškina kopita so padla po njem, skozi njegova usta pa se je zajedla bajonetova ostrina še globoko v lesena tla... Podivjanci so njemu in še štirim tovarišem pobrali vse kar je imelo kaj vrednosti, tudi obleko. Nato so vseh pet zakopali v skupnem grobu ob starem cerkvenem zidu vovberške cerkvice. — Skromnega mnenja smo, da take prireditve ne morejo služiti pomirjenju duhov.

Škofiče. (Nemški veronauk.) Dne 30. aprila zvečer je bila pri nas seja krajnega šolskega sveta. Po običajnih šolskih zamudah je prišlo na dnevni red vprašanje, v katerem jeziku naj se poučuje verouk. Okrajni šolski svet Celovec dežela je namreč naročil vsem podrejenim krajnim šolskim svetom, da na seji razpravljajo o tem, ali se naj poučuje verouk v slovenskem ali nemškem jeziku. Slovenska člana krajnega šolskega sveta sta zagovarjala sedanji način poučevanja verouka, ker se doma slovensko in ker se pri nemškem poučevanju verouka otroci niti toliko ne bodo naučili verskih resnic, kolikor jih rabijo za vsakdanje življenje. Pravilno pa je, da se podaja verouk pravim Nemcem v nemškem jeziku. Soc. dem. člana dobro vesta, da se godi s tem našim otrokom velika krivica in da bodo v tretjem razredu še to pozabili, kar so se naučili v prvem in drugem, a stase kljub temu po enournem premišljevanju odlo-

Steckenpferd-Lilienmilchshampoo :

Čudežna mehkoča, svilen blesk in skrivnosten vonj las so uspehi tega idealnega sredstva za negovanje dečje glavic. 57

čila, da glasujeta za rabo nemškega jezika pri verouku v tretjem razredu. Ne bi rekel človek nič, če bi zahtevali za nemške otroke slovenski verouk. Ker pa se ti poučujejo itak že v svojem jeziku, sta naša člana upravičeno zahtevala, da se ista pravica pusti tudi slovenskim otrokom. Tudi načelnik krajnega šolskega sveta se je odločil za nemški verouk v tretjem razredu. Nadučitelj je med sejo zelo bedasto zagovarjal ta predlog, češ, da je potrebno, da se znajo otroci nemško spovedovati, ker če gredo na božjo pot v nemške kraje, jim ne bo treba gledati po spovednicah, kje se slovensko spoveduje. Slovinci skoroda ne hodijo na božja pota v nemške kraje, ker jih imajo sami, in če bi šli, si vzamejo svojega duhovnika s seboj. Naši ljudje gredo povečini na Brezje ali Sv. Višarje in tudi na slovenskem Koroškem je božjepotnih cerkva. Na božja pota v nemške kraje Slovinci polagoma sploh ne bodo hodili več, ker Nemci naravnost zasramujejo pobožnost slovenske narave in njih obrede na izzivalen način, kakor se je to pripetilo letos v Krki. Zgodovina uči, da nobena krivica na svetu ne ostane nemaščevana: poraz v svetovni vojni, reparacije itd. — Radi počitnic se je soglasno sklenilo, da naj ostane vse pri starem.

Bilčovs. (Krajni šolski svet.) Pred kratkim je tukajšnji krajni šolski svet sklepal o dveh točkah po nalogu okrajnega šolskega sveta. Glede počitnic se je sklenilo, da naj ostane pri starem, ker se rabijo otroci v tem času za pašo doma. Vsak, ki pozna razmere na kmetih, mora biti proti temu, posebno v današnjih težkih časih za njega. — Druga točka dnevnega reda je naperjena proti verouku krščanskega nauka. Okrajni šolski svet je namreč vprašal, če ne bi bilo umestno, da bi se v šoli poučeval tudi krščanski nauk v nemščini. Kdor v resnici kot človek misli in tudi govori, se mora pač izjaviti proti pouku krščanskega nauka v jeziku, ki ga otrok sploh ne razume. Divjaki v Afriki imajo pravico do krščanskega nauka v materinščini, mi pa naj bi v sredi civilizirane Evrope te pravice ne imeli. Vsi, ki zagovarjate nemški pouk in verouk še posebe, res preudarite, če je to po pravu narave ali ne! Vera nam je svetejša kot vsi drugi predmeti, za to pa zahtevamo pouk iste v maternem jeziku! V razpravi o tej točki je omenjal nadučitelj v zagovor in utemeljitev svojega toplega zavzemanja za nemški vero-

uk, ki se njega prav nič ne tiče, a je njegova gorečnost razumljiva, da so bili tudi v Kotmari vasi vsi za nemški verouk. Ugotoviti moramo, da nadučitelj namenoma ali nehote ni govoril resnice in kotmirški sklep po svojem prikrojil, da bi dosegel večji efekt. Da je napisal nadučitelj v Kotmari vasi o dotični seji napačen zapisnik, je tudi znano. Takšni so vzgojitelji naših otrok!

Sv. Lenart pri Sedmih studencih. (Vodovod.) Dne 5. majnika se je blagoslovil v Št. Lenartu novi vodovod, ki je bil sicer že po ziml izgotovljen, pa je prehitra zima preprečila slavnost. Govorili so govorniki: g. beljaški prošt kot blagoslovitelj vodovoda, g. stavbeni svetnik Possegger kot zastopnik vlade, g. nadučitelj Zwick v imenu vodovodnega odbora in g. Komposch iz Podkloštra v imenu požarnih bramb. Vodovod je izgotovila stavbena tvrdka Wagner & Sommeregger iz Šmohora v splošno zadovoljnost. Nato je sledila lepa vaja z hidranti na Ločilu in navrh zabavni del v gostilni pri Avarju na Ločilu. Posebno lepo je korito v Št. Lenartu s kipom sv. Florijana, ki ga je stavbena firma naredila zastonj.

Drobne koroške novice. Celovec: Visokošolci so zborovali tukaj 5. t. m. Trije so se ga hudo nalezli in ob 5. zjutraj motili Celovčane v spanju. Na stražnici so se nato tako sirovo obnašali, da so morali biti oddani v zapor. Policija jih je obsodila na en dan zopora, a opravičiti bodo imeli še s sodnijo. Bili so to nemški študentje. — Železnica je izdala nove odredbe glede kajenja na železnici. V čakalnicah je kajenje prepovedano polnoma. Prepovedano je dalje kaditi v oddelkih za nekadilce in na hodnikih pred temi oddelki. Sprevedniki imajo pravico, da zahtevajo od vsakega, ki se teh predpisov ne bo držal, takoj na mestu 2 S. — Železnica namerava uvesti z železnico vzporedne avtomobilske proge. Proti temu protestirajo podjetniki sedanjih avtobusnih prog. V znak protesta so se preteklo nedeljo opoldne pripeljali vsi podjetniki prometnih avtobusnih prog s svojimi avtobusi v Celovec, kjer so opoldne na Novem trgu demonstrirali s svojimi avtomobili proti nameri železniške uprave. Zato dopoldne prometni avtomobili povečini niso vozili. — Od 8. do 10. t. m. so tukaj zborovali gostilničarji cele države. Prišli so tudi zastopniki z Bavarske, Saške, Češkoslovaške in Jugoslavije. Namen zborovanja je bil, da budi in goji stanovsko zavest in da opozori na važnost tega stanu za narodno gospodarstvo. Ob tej priliki beremo: Prebivalstvo Koroške sestoji iz 82% Nemcev in 18% Slovencev, ki pa so kljub razlike v jeziku vzrasli v en narod. Slovence kakor Nemce odlikuje velika ljubezen do domovine. Tudi veselje do petja je vsem Korošcem skupno. — 9. t. m. je bilo tukaj birmanih 116 otrok. — Število podpiranih brezposelnih na Koroškem je v tednu pred 4. majem padlo za 779 na 5246. — Koroški deželni zbor se je sestal na dvodnevno zasedanje 14. t. m. Na dnevnem redu je tudi volitev novega vladnega člana mesto inž. Schumyja, ki je postal vicekancelar. — Krka: Vsako leto roma veliko Slovencev iz Slovenije k bl. Hemi v Krki. Letos jih je bilo okrog 200. Čitamo, da so bili romarji letos zopet zasramovani tako pri procesiji kakor v cerkvi. Že čisto nemške kraje je zajela narodna nestrpnost! — Področica: 7. t. m. so napravili domačini izlet z Mačnikovim avtobusom preko Ljublja v Jugoslavijo in preko Podkorenskega sedla nazaj. Na zadnjem ovinku se je avto trikrat prevrnil in zletel v globočino. Avto je popolnoma razbit, 3 osebe težko, 8 oseb lahko in okrog 30 let stari posestnikov sin Mikula iz Svaten mrtev.

Podravlje. (Mnog i spomladi list orumeni, mnog i otrok še že nevzbudno zaspi.) Zima se je poslavljala, sneg se je začel topiti, prve cvetke so primolele iz ozebljih tal, jug je prvi potegnil, tičice selivke so se jele spet vračati k nam, novo življenje se zbuja v božji naravi, in ti, majhna mlada deklica pa umreš, se ločiš od žalujočih staršev, od bratca in sestrice, ti še le gletna Tišlarjeva Justika. Cvetličica, še le si jela se razcvetati, pa hladen vetrič je potegnil in mrzla slanica je pala na polje in te je pomorila. A ti nedoumljiva bleđa žena, kako si zagonetna, kako polna ugank, da pustiš tam že vso usehlo, ostarelo in upadlo rožo ždeti, mreti in trpeti dalje, malo, vso zeleno, upanja polno, cvetico pa tako naglo in tako samovoljno pokosiš. Vse so podvzeli starši, vso izkušnost je porabil vestni zdravnik, a smrt je bila

močnejša ko človeška umetnost in delavnost. In mehka prst podravljiska je zasula tvojo rakvico, in drug otrok je zasedel tvoje mesto v šoli. Duša tvoja pa bivaj nad zvezdami med krilatci božjimi! O kako je tudi v človeškem pogledu resnična pesmica: „Je pa davi slanica pala na zelene travnike, je vso travco pomorila in vse žlahtne rožice!“ In taka rožica je bila tudi vedno vesela Justika Schuster. Bela žena izpodzemlja, ti se pa nauči in za bodoče zapomni to-le kitico: „Rožic ne bom trgala, srca so nedolžnega, mirno, svobodno, ljubó po planincih naj cvetó!“

DRUŠTVENI VESTNIK

Dekleta! Na binkoštni pondeljek se snidemo vse ob 10. uri dop. na gori pri Dobri vasi in prisostvujemo naši sv. maši. Dan hočemo imeti zase, za svoje skrbi in svoje interese, da se potem še tesneje oklenemo svoje lepe domačije! Na svidenje torej!

Sveče v Rožu. (Materinski dan.) V nedeljo dne 26. maja praznujemo „Materinski dan“. Spored: Ob 6. zjutraj cerkvena slavnost s skupno sv. mašo in nagovorom na matere in dekleta, popoldne ob 3. izvencerkveni del v dvorani pri „Adamu“: slavnostni govor, deklamacije ter igra „Goslarica naše ljube Gospe“. Med odmori poje domači pevski zbor. Vstop prost. Prostovoljni darovi za kritje stroškov se hvaležno sprejemajo.

„Slovenski krožek na Dunaju.“ Ker je zadnja nedeljo deževalo, bo prihodnji krožkov izlet na binkoštno nedeljo 19. t. m. Pridite najkasneje do 4. pop. z elektr. železnico 59, 60 do glavnega vhoda v Lainzer Tiergarten. Od tam gremo skozi Tiergarten mimo kolonij naših članov do Hermes-vlle in od tam v Hütteldorf. Kakor na zadnjem izletu bomo tudi na tem filmovani in pridite zato vsi, ki vam je narava draga in čutite v sebi žilico filmskega igralca! Do 4. popoldne: Haupteingang v Lainzer Tiergarten! Predsednik.

Globasnica. (Zopet radio.) Pred veliko nočjo si je naše društvo nabavilo primeren radio-aparat z zvočnikom, ki je postavljen v društveni sobi. S tem smo dobili nov pripomoček za dosego našega cilja na prosvetnem polju. Zanimanje za to prekristno kulturno napravo je zelo pohvalno, posebno ob nedeljah, ko imajo ljudje čas in ko ima radio-postaja svoj program, prikrojen nalašč za preprosto podeželsko ljudstvo. Želeti bi bilo, da si vsako društvo nabavi to potrebno kulturno napravo, ker potem radia lahko zasleduješ kulturo in njen razvoj v posameznih državah. Kmetovalec čuje lahko marsikak koristen nauk o svoji stroki. Posebno pa igralci in igralke in naši pevci naj bi imeli ob radiu svojo šolo, ker potem radia se govori pravilen jezik, pa bodisi da je nemški, italijanski ali slovenski. Globaški igralci bomo že pri prvi prihodnji igri: „Danes bomo tiči“, ki še ni bila igrana dozdej na nobenem slovenskem podeželskem odru, nastopili kot radio-učenci z novo slovenščino, to je, da bomo namesto „I“ na koncu besede izgovarjali „v“, kar zveni veliko bolj domače in neprijetno.

GOSPODARSKI VESTNIK

IX. mednarodni vzorčni velesojem v Ljubljani od 30. maja do 9. junija 1929. Letošnja prireditelj velesoja bo obsegala: a) Mednarodni vzorčni velesojem, ki je razdeljen v sledeče skupine: 1. Strojna industrija. 2. Poljedelski stroji in orodje. 3. Kovinska industrija. 4. Avtomobili, motorji, bicikli, vozovi. 5. Elektrotehnika, fotografija, optika. 6. Radio. 7. Lesna industrija, pohištvo, pletarstvo. 8. Usnje in konfekcija, kožuhovinarstvo. 9. Tekstilna industrija in konfekcija, klobučarstvo. 10. Papir, grafika, pisarniške potrebščine. 11. Galanterija, igrače. 12. Umetnostna obrt. 13. Steklo, porcelan. 14. Glasba. 15. Graverski in zlatarski izdelki, fina mehanika. 16. Stavbena industrija. 17. Industrija živil. 18. Reklama. 19. Praktične novosti. 20. Razno. 21. Kemična industrija in kozmetika.

Borza. Dunaj, dne 13. maja 1929. Dinar 0,1248; nemška marka 1,685; pengö 1,238; funt šterling 34,48; lira 0,3721; dolar 7,104; francoski frank 0,2775; švicarski frank 1,368 šilingov.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Neznani vlomilci so vdrli v palačo Anglo-Austrian banke na Dunaju in odnesli 30.000 S gotovine. — Ker se spopadi med oboroženimi nezakonitimi bojnimi organizacijami stalno množijo in zahtevajo človeške žrtve, je dunajski župan prepovedal pohode na Dunaju. Glavarstvo v Brucku je prepovedalo za dobo 3 tednov vsa zborovanja. Na Dunaju stopi prepoved v veljavo šele po 12. t. m., ko bosta pohoda Heimwehra in Schutzbunda končana. — Na samem Dunaju je v aprilu izstopilo iz rimsko-katoliške cerkve 1182 ljudi. — V Leobersdorfu je prišlo do spopada med člani domovinske brambe in soc. dem., pri čemer je bilo ranjenih 8 oseb. — Popije se v naši državi v letu preko 1000 milijonov S. Za ta denar bi se dalo postaviti 48.950 enodružinskih hiš. — Cene pri prodaji starih srebrnih novcev so se izpremenile. Od 6. t. m. je mogoče dobiti za 1 srebrno krono 50 g, za 2 K 1 S, za 5 K 2,66 S, za goldinar 1,36 S in za 2 goldinarja 2,72 S. — Jugoslavija: Sunič, morilec novinarja Ristoviča, je bil v Zagrebu obsojen na 15 let ječe. — 6. t. m. zvečer je izbruhnil v Glinku pri Mirni na Dolenjskem požar, ki je upepelil 6 stanovanjskih hiš in 19 gospodarskih poslopij. V plamenih je poginilo veliko svinj, več glav goveje živine, skoraj vsa perutnina, vse zaloge živil in vsa krma za živino. — Dne 9. t. m. pa je pogorela Kočevska Reka. Ogenj so povzročili otroci z neprevidnim ravnanjem z vžigalicami. Pogorelo je 13 stanovanjskih in 75 gospodarskih poslopij, prizadetih je 26 posestnikov, ki so izgubili takorekoč vse. Pri gašenju je sodelovalo 16 gasilnih društev. — Ostale države: V državi Tunesse in v Virginiji je divjal strašen vihar, ki je porušil v mestu Rieloo šolo, v kateri je bilo 300 otrok. Mrtvi sta 2 učiteljici in 19 otrok, 7 otrok je smrtnonevarno ranjenih, več kot 100 pa lažje in težje. Več otrok je odnesel vihar nad 30 m daleč. V mestu Embrockvill sta 2 osebi ubiti in 5 ranjenih, 5 hiš pa porušeni, v Woodville je podrta šola in cerkev, v Morgantowu je težko ranjenih 15 oseb, lahko 50, 40 hiš porušeni. — Ob perzijski meji je potres hudo prizadel okraja Ashabad in Hermat. V Ashabadu samem je porušeni nad 100 hiš, v Hermetu pa je skoro vsa naselbina v razvalinah. Mrtvih je nad 2000 ljudi, ranjenih pa še več. Na tisoče ljudi je brez strehe in tudi brez hrane. — Romunska je zvišala obrestno mero od 7 na 9 odstotkov. — Spopadi v Berlinu so zahtevali skupno 25 mrtvih in 102 ranjenih. Komunisti napovedujejo nove nemire in poboje. — V Bombayu v Indiji se spopadi med muslimani in Indijci ponavljajo. V bojih je bilo doslej ubitih preko 50 oseb. — Na litovskega diktatorja Woldemarasa je bil izvršen revolverski atentat. Njegov adjutant je mrtev, ordonančni oficir pa težko ranjen.

RADIO-PROGRAM

Od 17. maja 1929 do 22. maja 1929.

Petek (17. maja). 12.30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved, reproducirana glasba. 13.30: Borzna poročila. 17: Koncert Radio-orkestra. 18: Primerjajoče veroslovje. 18.30: Gospodinjska ura. 19: Francoščina. 19.30: Iz glasbenega sveta. 20: Pevski kvartet, izvajajo gojenci ljublj. konserv. oddelka iz „Blagrov“. — Radio-orkester. 22: Časovna napoved, poročila.

Sobota (18. maja). 12.30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved, reproducirana glasba. 13.30: Borzna poročila. 17: Koncert Radio-orkestra. 18: O športu. 18.30: Nemščina. 19: Bled. Propagandno predavanje v nemškem, slovenskem in češkem jeziku. Sestavil ravnatelj Pintar. 19.30: Delavska ura. 20: Pevski kvartet Glasbene Matice. — Žvižganje g. Danilo Bučar. Koncert Radio-orkestra. 22: Časovna napoved, poročila. 22.15: Prenos programov iz inozemstva.

Nedelja (19. maja). 10: Dela v vinogradu, zatiranje škodljivcev. 10.30: Sadjarstvo. 11: Koncert Radio-orkestra, vmesne speve poje g. Markovič. 15: Gogolj: Ženitev, izvajajo člani nar. gled. 16: Ribničan Vrban pripoveduje svoje storijske. 17: Koncert Radio-orkestra. 20: Večer slovenske glasbe, izvaja muzika Dravske divizije. 22: Časovna napoved, poročila.

Ponedeljek (20. maja). 11: Koncert Radio-orkestra. 15: O jubileju hrvatske kulturne organizacije. 16: Lahka glasba, izvajajo „Magistri“ izpod Šmarne gore. 16.30: Koncert zbor „Balalajek-Kremelj“. Vmesne speve poje ga. Popovič. 20: Večer slovenske glasbe II., izvaja Radio-orkester. Vmesne speve pojeta gđc. Dragica Sok in g. Pucelj. 22: Časovna napoved, poročila. 22.15: Prenos programov iz inozemstva.

Torek (21. maja). 12.30: Reproducirana glasba. 13: Časovna napoved, reproducirana glasba. 13.30: Borzna poročila. 17: Koncert Radio-orkestra. 18: Zgodovina Slovencev. 18.30: Zur Gegenstandstheorie der Persönlichkeit. Znanstveno predavanje v nemškem jeziku, vseuč. prof. dr. Veber. 19: Nemščina. 19.30: Naše sosednje države: Italija: dežela in poljedelstvo. I. (Severna Italija). 20: Drama. Radio-orkester. 22: Časovna napoved, poročila.

Sreda (22. maja). 12.30: Reproducirana glasba. 13.30: Borzna poročila. 17: Koncert Radio-orkestra. 18: Otroški kotichek. 18.30: Iz rastlinstva. 19: Srbohraščina. 19.30: Zgodovina Slovencev. 20: Pevski večer ge. Lovšetove. Radio-orkester. 22: Časovna napoved, poročila.

Iščejo osebe

72
se za vse kraje

kot vodje podružnic. Posebno znanje, skladišča ali obratni kapital so nepotrebni. Mesečni zaslužek približno 150-200 dolarjev. Vprašati pod

„THE NOVELTY“

Valkenburg, Limburg, Holland.

Pri župni cerkvi v Rožeku je s 1. majnikom prosta služba

mežnarja in organista.

Prošnje je treba vložiti na župni urad v Rožeku (Rosegg) do 20. majnika.

Vabilo na občni zbor

Šentjakobske posojilnice v Rožu, r. z. z n. z., ki se vrši 26. majnika ob 3. popoldne v Narodnem domu.

Spored:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zбора.
2. Odobritev računskega zaključka za 1. 1928.
3. Slučajnosti.

K odlični udeležbi vabi 74 načelstvo.

Ako ob določenem uri občni zbor ni sklepčen, se vrši isti dan pozneje drugi občni zbor, ki sklepa pri vsakem številu udeležencev.

Vabilo na redni letni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Podljudelju, r. z. z n. z., ki se vrši na binkoštni pondeljek, dne 20. majnika 1929 ob 3. uri popoldne v prostorih posojilnice v Podgori pri Kovaču.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zбора.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobritev letnega računskega zaključka za leto 1928.
4. Volitev odbora in pregledovalca računov.
5. Slučajnosti.

K polnoštevilni udeležbi vabi načelstvo.